

Hanhelan Sukuseura ry:n 20 ensimmäistä vuotta

H. Tapio Hanhela 22.4.2024

Hanhelan Sukuseura ry on merkitty yhdistysrekisteriin 2.10.2001. Aluksi kotipaikka oli Haukipudas, mutta kuntaliitoksesta 1.1.2013 lähtien Oulu. Sukuseuran perustamiskokous pidettiin 2.6.2001 Kiimingissä allekirjoittaneen silloisessa kodissa Puurovantiellä. Säännöiksi hyväksyttiin Sukuseurojen Keskusliiton ennakkoon tarkastuttamat sukuseuran mallisäännöt. Edellisellä vuosituhannella olin jo aika laajasti kerännyt sukulaisistani tavanomaisia sukuselvityksen perustietoja. Siinä sukututkimusharrastuksen lomassa mieleeni nousi ajatus sukuseurasta, jonka perustamiskokoukseen kutsuin Kustaa ja Edith Hanhelan lapset, siis ainoan sisareni ja kuusi veljeäni.

Isänisänisäni Simuna Tuomaanpoika Mettovaara (1801-1888) ja puolisonsa Maria Erkontytär Huru (1797-1884) ostivat Hanhelan tilan v. 1836. Heidän sukunimensä Mettovaara vaihtui Hanhelaksi. Sattuman satona Kustaan Juho-isä isännöi kantatila Hanhela Nro 52:1, ja sillä tilalla me Kustun ja Eetin lapset synnyimme. Tulkitsin menneitä niin, että nimenomaan meidän, jos ylipäättään jonkun, oli perustettava Hanhelan Sukuseura ry. Aloitteentekijän ominaisuudessa sain toimia puheenjohtajana 31.3.2022 saakka eli rapiat 20 vuotta.

Suku kasvaa

Nimesin Simunan ja Marian Kiiminkijokivarren Hanheloitten kantavanhemmiksi, tämän Hanhela-suvun ensimmäiseksi sukupolveksi (sp). Neljännen sp:n jälkeläisiä on 62 ja minun lisäkseni viidennen sp:n jälkeläisiä on 200. Sukunimikirjo on 1950-luvun loppuun mennessä laajentunut Hanhelan lisäksi seuraavilla nimillä: Cobb, Heikkinen, Häkkilä, Jackola, Jussila, Järvelä, Kanninen, Kurkela, Line, Mikkonen, Paso, Pentti, Perätalo, Pulkkanen, Tervola, Saarela, Siika-aho, Vittaniemi, Walikangas ja Widell. Vuonna 2023 jälkeläisiä on jo kahdeksassa sp:ssa yhteensä arviolta noin 1800. Suuri osa sukuun kuuluvista asuu Kiiminkijoen varrella Haukiputaalla, Kiimingissä ja Ylikii-
mingissä sekä muualla Oulussa ja lähikunnissa. Sukuun kuuluvia on asettunut viimeistään 2000-luvulla myös useille muille paikkakunnille eri puolille Suomea. Lisäksi on ollut jonkin verran muuttoliikettä Amerikkaan ja Ruotsiin.

Hanhela-nimisiä on (ollut) myös ainakin seuraavilla paikkakunnilla: Pudasjärvi, Tai-
valkoski, Kuusamo, Oulainen, Vihanti, Tornio, Ylitornio ja Kittilä. Näillä Hanheloilla ei
ole sukuyhteyttä Hanhelan Sukuseuran juuriin.

Sukuseuran toimintaa

Sukuseuran jäsenmäärä on ollut jokseenkin koko ajan aika vakaasti noin 100. Talous
oli sillä tavalla hyvä, että kokousten osallistumismaksut voitiin pitää alhaisina. Yhdis-
tettyjä suku- ja vuosikokouksia pidettiin kolmen vuoden välein vuodesta 2003 läh-
tien kunnes koronaviruspandemian vuoksi vuodelle 2021 suunniteltu kokous jäi pitä-
mättä. Vuosikokoukset ja välivuosien sukutapaamiset järjestettiin kesäisin nykyisen
Oulun alueella, Kiiminkijokivarteen painottuen. Vuosikokousten ruoka- ja kahvitar-
joilut hankittiin pitopalveluista, mutta välivuositapaamisissa nautittiin pääasiassa
omia eväitä. Useimmista tapahtumista julkaistiin pieni juttu paikallislehti Rantapoh-
jassa, yleensä valokuvan kera. Sukuseuran kotisivut avattiin v. 2003 ja facebook-sivut
v. 2015. Toimihenkilöiden nimet ja toimintavuodet näkyvät erillisessä taulukossa.

Vuosikokouksissa on kuultu sukuun liittyneitä tarinoita eri näkökulmista, asuinpai-
koista, henkilöistä ja heidän tekemisistä. Äänessä ovat olleet niin hallituksen jäsenet
kuin muut seuran jäsenet. Tarinoiden lisäksi on kuunneltu lausuntaa, laulua ja soit-
toa. Sukuun kuulumattomat esiintyjät ovat kertoneet rakennusperinteestä, Haukipu-
das-seurasta, Kiiminki-Seurasta ja Ylikiimingin Kotiseutuyhdistyksen toiminnasta. Su-
vun lukuisat taiteilijat ovat tuoneet töitään muiden osallistujien nähtäville. Vanhoja
ja tuoreempia valokuvia on ihasteltu ja kuvien henkilöitä tunnistettu. Kierikkikeskuk-
sen esittely nähtiin ja kuultiin ennen opastettua tutustumiskierrosta. Haukiputaan
hautausmaalla kuljettiin haudalta toiselle ja muisteltiin suvun edesmenneitä. Osallis-
tujille on kerrottu hyvän elon edellytyksistä ja siitä, kuinka ennen vanhaan leivottiin
ja pestiin pyykkiä. Ylikiimingin Musiikkiyhdistyksen näyttelijät esittivät oivallisesti
aina ajankohtaista aihetta eli kuntajohtajan työtä hakevien haastatteluita.

Onnelassa toimintapäivä käynnistyi suloisin soinnuin, kun Sointusiskot-kööri heläytti
muutaman laulun. Porina- ja muistelupiireissä tallennettiin herkullisia tapahtumia,
tarinoita ja tuutulauluja vuosikymmenien varrelta. Kuvataidepajassa syntyi eri tekni-
koilla kauniita tauluja ihmisistä, linnuista, kukista ja maisemista. Käsityöpajassa

väkrättiin näyttäviä koristeita mm. kanaverkosta, Kiiminkijoen kaisloista ja paperimassasta. Askareitten välissä tepasteltiin ihan ölövinä pihalla tai heitettiin tikkaa ja kettinkiä tai pelattiin mölökkyä. Sukututkimuksen alkeitakin hiukan raotettiin. Toisena kesänä toisenlaisen ulkoilmamiljöön tarjosi Mettonen, se kivinen kumpare, jolla Hanhela-suvun esi-isä Simuna Mettovaara on syntynyt.

Suomi100 teeman esitysten aiheina olivat mm. sosiaalihuolto, posti- ja puhelinpalvelut, maanviljelys ja puutarhanhoito, vaatetus ja pukeutuminen sekä seurakunnalliset seikat. Kivinavetasta siirryttiin vilja-aitan kupeelle, jonne istutettiin Tulevaisuuden kuusi. Näin Hanhelan Sukuseura osallistui Suomen 100-vuotisjuhlaan, ja tuki samalla Suomen Kulttuurirahastoa. Tamppikosken rannalla paistettiin taas makkaraa ja juotiin kahvia. Nuotion äärellä kerrattiin, miksi Hanhikoski muuttui Tamppikoskeksi, ja millainen ponnistus olikaan ollut Hanhiperän isäntien yritys saada koskesta sähköenergiaa.

Oltermannit

Hallitus päätti v. 2005 ryhtyä muistamaan ansioituneita jäseniä Oltermanni-arvonimellä ja HSS-muistoesineellä. Eero Hanhela piirsi laajan kartan, jossa hän kuvasi Hanhelan raittia 1940-luvun lopulla. Eero esitteli karttapiirrosta vuosikokouksessa 2003, ja kesällä 2004 hän johti Hanhelan raitin kävelyä. Eero nimettiin Hanhelan Sukuseuran Oltermanniksi nro 1 v. 2006.

Sukutapaamisen teema v. 2007 oli Jokelan tila Ylikiimingin Ylivuotolla. Tilan yleisesittelyn historiikin kera hoiti Salme Nauska, joka oli tapahtuman pääjärjestäjä ja juontaja. Eemeli ja Kaisa Hanhelan lapset ja lastenlapset esittivät ainutkertaisen ja ainutlaatuisen mainion kuvaelman Kaisan ja Eemelin tutustumisesta ja heidän avioliiton alkua ajoilta. Lisäksi he olivat pystyttäneet taidettaan esittäneen laajan näyttelyn. Luontokuvaajina valtakunnallista mainetta saavuttaneet veljekset Heino ja Martti Hanhela esittelivät työtään ja työnsä tuloksia. Vanhassa päärakennuksessa oli nähtävillä paljon monipuolisia perinnetavaroita. Kahvi- ja rupattelutauon jälkeen iltapäivän päätteeksi oli vuorossa pieni patikkaretki Kultaojan kautta Kultakoskelle. Salme nimettiin Hanhelan Sukuseuran Oltermanniksi nro 2 v. 2009.

Kesällä 2008 kokoonnuttiin Hanhiperällä. Kuultiin muutama kertomus, katseltiin vanhoja rakennuksia ja tallottiin raittia Ispinäpellolta Puukellokentälle. Lisäksi paljastettiin muistolaatta, joka on kiinnitetty kivipaasiin suvun vanhimman asuinrakennuksen paikalle. Kivipaasi tököttää lapsuudenkotini keittiön kohdalla, jossa sitä voi käydä katsomassa. Kantatilan ytimen omistaja Eila Hanhela antoi HSS:n käyttöön kahden aarin maa-alan paasin ympärillä. Eila nimettiin Hanhelan Sukuseuran Oltermanniksi nro 3 v. 2009.

Ossi Hanhelalla on ollut useammassa kokouksessa ja tapaamisessa valmisteltuja puheenvuoroja. Hän ideoi ja valmistutti oltermannipystit. Ossi nimettiin Hanhelan Sukuseuran Oltermanniksi nro 4 v. 2012. Esko Siika-aho oli aktiivinen varapuheenjohtaja, jolla on ollut sekä valmisteltuja että spontaaneja tarinoita mm. koulunkäynnistä sota-aikana ja nuoruutensa liikuntaharrastuksista. Esko nimettiin Hanhelan Sukuseuran Oltermanniksi nro 5 v. 2012.

Edellä mainitut oltermanneiksi nimetyt jäsenet kutsuttiin samalla myös kunniajäseniksi. Heidän lisäksi kunniajäseneksi on kutsuttu Anssi Hanhela, jonka suunnittelema ehdotus Savut hyväksyttiin sukuseuran tunnuksiksi v. 2006. Seuraavana vuonna otettiin myyntiin logolla varustettuja mukeja, jotka saatiin vuosien kuluessa myytyä loppuun.

Suku- ja vuosikokouksessa 2023 hallitus nimesi minut Kunnia Oltermanniksi. Olen erittäin otettu tästä arvonimestä ja kunniainninnasta ja pystistä. Kiitos. Toivon pitkää ikää Hanhelan Sukuseuralle.